

**Затверджено Громадською радою
добročесності 14.10.2025**

**Кандидат на посаду судді
апеляційного суду:**

Кравченко Лідія Юріївна

**ВИСНОВОК
про невідповідність кандидата на посаду
судді критеріям добročесності та професійної етики**

Проаналізувавши інформацію про кандидата на посаду судді апеляційного суду **Кравченко Лідію Юріївну** (далі — Кандидатка), Громадська рада добročесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Судді критеріям добročесності та професійної етики.

1. Кандидатка не відповідає критеріям добročесності та професійної етики за показником **чесність та сумлінність** (пп. 2 п. 18, пп. 3 п. 19 Єдиних показників для оцінки добročесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді), затверджених рішенням ВРП 17.12.2024 року № 3659/0/15-24)

Кандидатка не надала достовірну та відому їй інформацію в деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, про яку вона обізнана.

(пп. 4.6, п. 4, п. 6.8 п. 6 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям добročесності та професійної етики, ред. 16.12.2020).

1.1. У електронній майновій декларації кандидатки за 2018 рік не відображено інформацію про володіння корпоративними правами АО “Право студія” (код ЄДРПОУ 41669054).

Відповідно до п. 5 ч.1 ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції” (в редакції, чинній на момент подачі декларації) у декларації зазначаються відомості про корпоративні права, що належать суб’єкту декларування або членам його сім’ї, із зазначенням найменування кожного суб’єкта господарювання, його організаційно-правової форми, коду Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України, частки у статутному (складеному) капіталі товариства, підприємства, організації у грошовому та відсотковому вираженні.

Згідно з роз’ясненнями Національного агентства з питань запобігання корупції (далі - НАЗК), доступними для вільного ознайомлення на веб сайті НАЗК, всі корпоративні права, що належать суб’єкту декларування та/або члену його сім’ї на праві власності станом на останній день звітного періоду декларуються в розділі 8 «Корпоративні права»

декларації, крім випадків, коли відомості про цінні папери, що посвідчують корпоративні права, вже були зазначені в розділі 7 «Цінні папери» декларації (наприклад, акції).

Права учасників юридичних осіб (корпоративні права) - це сукупність правомочностей, що належать особі як **учаснику (засновнику, акціонеру, пайовику)** юридичної особи відповідно до закону та установчих документів товариства. (ч. 1 ст. 96-1 ЦК України). Перелік прав учасників (засновників, пайовиків) юридичної особи визначено ч.ч. 3, 4 ст. 96-1 ЦК України.

Відповідно до позиції НАЗК, за загальним правилом учасники адвокатських об'єднань, зареєстрованих після набрання 15.08.2012 чинності Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон № 5076-VI) наділені правом участі в управлінні об'єднанням та/або отримання частки прибутку (дивідендів) об'єднання та/або отримання частки активів об'єднання у разі його ліквідації. Це свідчить про те, що такі учасники адвокатських об'єднань наділені корпоративними правами.

Позицію про те, що учасник адвокатського об'єднання є носієм корпоративних прав, а відносини щодо членства в адвокатському об'єднанні, діяльності останнього та його припинення є корпоративними, висловлено також у п. 49 постанови Великої Палати Верховного Суду від 26.02.2020 у справі № 750/3192/14.

Відповідно до [відомостей](#) з аналітичної системи YouControl Адвокатське об'єднання “Право студія” зареєстроване 18.10.2017, а Кандидатка є його учасником, а отже і носієм корпоративних прав, відомості про які вона повинна була відобразити у майновій декларації.

Кандидатка у наданих поясненнях вказала, що стала співзасновницею зазначеного адвокатського об'єднання лише після завершення суддівської кар'єри — у листопаді 2018 року, тому, на її думку, відсутність відомостей у декларації за 2017 рік є обґрунтованою. Водночас, декларація за 2018 рік охоплює період після набуття корпоративних прав, що не пояснює їх відсутність у ній.

З аналізу відкритих джерел не встановлено, щоб адвокати або засновники АО “Право студія” представляли сторони у справах, які розглядалися судами, де працювала кандидатка або її чоловік.

Сам факт володіння корпоративними правами не є порушенням антикорупційного законодавства. Водночас недекларування таких прав є порушенням вимог ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції” щодо повноти подання майнової інформації.

Пояснення кандидатки не усувають сумнівів у повноті та достовірності декларації за 2018 рік, оскільки корпоративні права були набуті саме в межах звітного періоду. Така неповнота відображення майнової інформації свідчить про недбалість у виконанні обов'язку декларування.

Хоча безпосереднього конфлікту інтересів ГРД не встановлено, сам факт недекларування корпоративних прав, пов'язаних із юридичною практикою, створює ризики впливу та може викликати сумніви у незалежності та неупередженості кандидатки, з огляду на можливість збереження професійних чи неформальних контактів у юридичному середовищі.

Надані Кандидаткою пояснення не спростовують факту недекларування корпоративних прав у декларації за 2018 рік. Це свідчить про порушення вимог щодо повноти подання майнової інформації та про ризики впливу, що можуть поставити під сумнів незалежність і неупередженість кандидатки. Вказане в сукупності дає підстави ГРД

для висловлення обгрунтованого сумніву у відповідності Кандидатки критеріям доброчесності та професійної етики.

1.2. Станом на 2015 рік кандидатка обіймала посаду судді Орджонікідзевського районного суду міста Запоріжжя. Її чоловік у цей період також працював суддею Жовтневого районного суду міста Запоріжжя. У електронній майновій декларації кандидатки за 2015 рік відсутня будь-яка інформація про отримані доходи, що не узгоджується з відомостями про займану нею посаду судді та є малоімовірним з огляду на обов'язковість отримання заробітної плати.

Відповідно до п. 7 ч.1 ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції” (в редакції, чинній на момент подачі декларації) у декларації зазначаються відомості про **отримані (нараховані) доходи, у тому числі доходи у вигляді заробітної плати** (грошового забезпечення), отримані як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом, гонорари, дивіденди, проценти, роялті, страхові виплати, благодійна допомога, пенсія, доходи від відчуження цінних паперів та корпоративних прав, подарунки та інші доходи.

У розділі 3 “Об’єкти нерухомості” не зазначено відомостей про гараж площею 18 кв. м, розташований у м. Запоріжжя, який належить чоловікові кандидатки.

За пп. “а” п. 2 ч.1 ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції” (в редакції, чинній на момент подачі декларації) у декларації зазначаються **відомості про об’єкти нерухомості, що належать суб’єкту декларування та членам його сім’ї** на праві приватної власності, включаючи спільну власність, або знаходяться у них в оренді чи на іншому праві користування, незалежно від форми укладення правочину, внаслідок якого набуто таке право. Такі відомості включають зокрема дані щодо виду, характеристики майна, місцезнаходження, дату набуття майна у власність, оренду або інше право користування, вартість майна на дату набуття його у власність, володіння або користування.

Для цілей декларування об’єктами нерухомості (об’єктами нерухомого майна) є земельні ділянки, а також об’єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких неможливе без їх знецінення та зміни призначення, а саме: **житлові будинки, будівлі, споруди, а також їх окремі частини, квартири, житлові та нежитлові приміщення** (ч. 1 ст. 181 ЦК України, ч. 1 ст. 5 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»).

У розділі 6 “Цінне рухоме майно — транспортні засоби” відсутня інформація про легковий автомобіль Hyundai Tucson 2008 року випуску, який також перебуває у власності її чоловіка.

Громадська рада доброчесності наголошує, що у декларації відображаються транспортні засоби, які належать суб’єкту декларування та членам його сім’ї на праві власності або перебувають у їхньому володінні чи користуванні станом на останній день звітного періоду (за умови, що право володіння або користування виникло не менше ніж за 30 календарних днів, що передували останньому дню звітного періоду) або протягом не менше половини днів протягом звітного періоду (п. 3 ч. 1 ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції”).

Відомості про транспортні засоби та інші самохідні машини й механізми зазначаються незалежно від їхньої вартості (пп. «б» п. 3 ч. 1 ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції”. Відтак, не декларування Кандидаткою відомостей про об’єкт нерухомості та транспортний засіб, за очевидної обізнаності про їх існування та перебування у власності чоловіка вказує на недбале ставлення кандидатки (на той час судді) до виконання обов'язку з декларування, а для стороннього спостерігача означатиме наявність

обґрунтованих сумнівів щодо доброчесності Кандидатки, що є підставою для висновку про її невідповідність критерію чесності.

Кандидатці було надано можливість надати пояснення в межах “Права на відповідь” щодо виявлених невідповідностей. У своїй відповіді вона зазначила, що мала технічні труднощі з роботою сайту НАЗК, намагалася подати виправлену декларацію, а також посилялася на декларації [чоловіка](#), які, за її словами, містять інформацію про доходи обох членів сім’ї.

Водночас, жодних підтверджень фактичного виправлення або подання уточненої декларації не надано, як і відомостей про вжиття будь-яких заходів для усунення виявлених неточностей.

Пояснення кандидатки не спростовують факт відсутності у декларації відомостей про доходи, нерухомість та транспортний засіб, що належить члену сім’ї. Посилання на технічні збої не звільняє декларанта від відповідальності за достовірність та повноту відомостей, поданих у декларації.

Таким чином, невідображення обов’язкових даних у декларації за 2015 рік свідчить про неналежне виконання вимог антикорупційного законодавства, що є показником недостатньої сумлінності та неувважності до етичних і правових стандартів поведінки судді, передбачених п. 2 п. 18 Єдиних показників та відповідних індикаторів доброчесності ВККС і ГРД.

1.3. Попри значний обсяг участі в судових процесах, у деклараціях кандидатки за 2017–2018 роки, а також за 2022–2024 роки відсутні будь-які відомості про доходи від адвокатської або іншої незалежної професійної діяльності — як самої кандидатки, так і її чоловіка.

Згідно з відомостями з сервісу “Стан розгляду справ” кандидатка з 2019 по 2025 рік здійснювала представництво інтересів сторони у близько 40 судових справах. Чоловік кандидатки протягом періоду з 2017 по 2025 рік також здійснював представництво інтересів сторони у близько 40 судових справах.

З огляду на систематичний та багатоепізодний характер представництва інтересів у судах, ймовірність того, що зазначена діяльність здійснювалась виключно безоплатно, є надзвичайно низькою. Безоплатність надання правничих послуг протягом кількох років, у десятках судових справ, виглядає економічно необґрунтованою та суперечить звичайній практиці професійної діяльності юристів і адвокатів.

Кандидатка у наданих поясненнях зазначила, що надавала юридичні послуги переважно безоплатно — у межах **pro bono діяльності**, за умовами трудового договору з Норвезькою радою у справах біженців, або через **особисті обставини**. Щодо чоловіка вона пояснила, що він представляв інтереси лише близьких осіб, без винагороди, за винятком окремих випадків 2019–2020 років, які нібито були задекларовані.

Однак такі пояснення не усувають обґрунтованих сумнівів, оскільки:

- масштаб та системність участі (понад 80 справ загалом) не узгоджуються з твердженням про переважно безоплатний характер діяльності;
- тривале здійснення представництва без задекларованих доходів може свідчити або про приховування реальних доходів, або про ведення господарської діяльності без відповідної реєстрації та сплати податків.

Таким чином, наявна суперечність між фактичними діями кандидатки (системне представництво сторін у судах) та відсутністю будь-яких задекларованих доходів від такої діяльності, що створює обґрунтований сумнів у законності джерел походження її доходів та майна.

Вказані обставини свідчать про ризик подання недостовірних відомостей у деклараціях і порушення принципу прозорості фінансових зобов'язань, що є складовою доброчесності судді відповідно до Кодексу суддівської етики та Єдиних показників для оцінки доброчесності.

З огляду на вищевикладене, Громадська рада доброчесності вважає, що кандидатка не відповідає критерію доброчесності за показником чесність та сумлінність, а також вимогам професійної етики, оскільки системне невідображення реальних джерел доходів свідчить про невиконання обов'язку діяти чесно, відкрито та прозоро.

Додатково ГРД виявила інформацію, яка сама по собі не стала підставою для висновку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики, але має бути врахована під час оцінювання.

1. Щодо звільнення кандидатки у відставку.

12.06.2018 року до Вищої ради правосуддя надійшла заява судді Кравченко Л.Ю. про звільнення з посади за власним бажанням, а рішенням ВРП від 26.06.2018 № 2035/0/15-18 Кравченко Л.Ю. звільнено з займаної посади.

Законом України № 1401-VIII від 2 червня 2016 року «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)", має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади. Порядок та вичерпні підстави оскарження рішення про звільнення судді за результатами оцінювання встановлюються законом (набрав чинності 30.09.2016).

Кваліфікаційне оцінювання стосовно 990 суддів розпочалося у листопаді 2017 року і мало завершитись у травні 2018 року. Друга група у кількості 1780 суддів розпочала проходити іспити у межах кваліфікаційного оцінювання у лютому 2018 року. Планувалося завершити співбесіди із цими суддями наприкінці 2018 року.

Рішенням ВККС від 01 лютого 2018 року №8зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді судді Орджонікідзевського районного суду міста Запоріжжя Кравченко Л.Ю.

Відповідно до вимог статті 85 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” Кравченко Л.Ю. склала анонімне письмове тестування, виконала практичне завдання та пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок.

З огляду на часовий збіг у проходженні кваліфікаційного оцінювання та звільненням кандидатки, а також з урахуванням згадки у рішенні ВККС про виготовлення висновку щодо судді (не досліджений, оскільки суддівське досьє не надано), з точки зору стороннього спостерігача може виникнути обґрунтований сумнів у тому, що кандидатка, будучи суддею, бажала проходити кваліфікаційне оцінювання.

Підтвердженням вказаному слугує і те, що кандидатка подала свою кандидатуру для участі у оголошеному ВККС рішенням від 14.09.2023 № 91/зп-23 (скасований) та від 14 вересня 2023 року на заміщення 550 вакантних посад суддів апеляційної інстанції, що НЕ вбачається як логічне продовження рішення про звільнення з посади.

Кандидатці було надано право надати пояснення щодо причин звільнення з посади судді у 2018 році. У своїй відповіді вона зазначила, що рішення про звільнення було

зумовлене важким захворюванням, тривалим лікуванням та необхідністю зосередитися на відновленні здоров'я. Водночас Кандидатка прямо вказала, що припустилася помилки під час виконання практичного завдання в межах кваліфікаційного оцінювання, що також вплинуло на її рішення залишити посаду.

Таким чином, сама кандидатка фактично підтвердила, що не пройшла один із етапів оцінювання, що дозволяє припустити, що звільнення було пов'язане не лише з особистими обставинами, а й з результатами професійного тестування. Такі факти лише посилюють сумніви щодо готовності Кандидатки проходити оцінювання доброчесності та компетентності на той момент.

Додатки:

1. Звернення у межах забезпечення ГРД права на відповідь.
2. Відповідь кандидатки на звернення ГРД.
3. Додаткові пояснення кандидатки

Координатор Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

ПРОТОКОЛ
електронного голосування
(є невід’ємною складовою висновку)

14.10.2025 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 11-ма голосами з 19 голосів членів Ради. 1 голос — за надання до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України інформації.

У голосуванні взяли участь 12 членів:

1. Батурін Олег
2. Борема Анастасія
3. Веретільник Ольга
4. Ільницька Світлана
5. Зелінський Антон
6. Красненко Марія
7. Кривонос Сергій
8. Михалевич Оксана
9. Нагалка Ярослав
10. Олещенко Юлія
11. Панченко Артем
12. Тузов Дмитро

Координатор Громадської ради доброчесності
(підписано електронним цифровим підписом)